

PEST, AUGUSTUS 25.

34 szám.

II. FÉLÉV. 1864.

Megjelenik minden csütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendűek épülete 32. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipóttutca 8. sz.)

26. Samuel, 27. Kal. József, 28. Vas. Ágoston. (Evang. Bemene Jézus Naim városba, Lukács 7, 11—17.) 29. János fejvétele. 30. L. mai Roza. 31. Rajmond, September. 1. Egyed apát.

Előfizetés: helyben félfévre 1 frt 31 kr egész évre 2 frt 62 kr; vidékre félfévre 1 frt 66 kr, egész évre 3 frt 32 kr o. é.

A kilencz idegen bünről.

V.

Másnak büns cselekedetét dicsérni.

A dicséret egyike a leghathatósabb indító okoknak. Ha az erkölcsi jóért nyer az ember dicséretet, annak követésére buzdítatik, ha pedig valamely vétkes tetteért vesztegetik azt reá, úgy még inkább roszra ösztönöztetik. Valakinek vétkét helyeslőleg dicsérni, annyi, mint vele egy gyékényen áruháni, mire csak is romlott szív és romlott elme vetemedhetik. Azon körülmény is tekintetbe veendő itt, hogy többé-kevésbé kártérítés egyébnemü elégtétellel is tartozik az, ki felebarátját, vétkes dicsérete által neki bátorítva, valamely igazságtalanság, lopás, kártétel, boszuállás, becsületsértés vagy másnemü méltatlanság elkövetésére buzdítá. Valamint, ha olajat öntünk a tüzre, annál lángolóbban ég, úgy gyulasztja vétkes cselekvésre a büns szívet a jót rosznak, a roszat pedig jónak hazudó, hiru dicséret. Méltán fenyegeti tehát a Magasságbeli a gonoszság dicsérőit, midőn mondja: „Jaj, a kik a gonoszt jónak és a jót gonosznak mondjátok.” „Jaj azoknak, kik vánszokokat varrnak minden kéznek könyöke alá, az ő lelkek megfogására” (Izaiás 5; Ezekiel 13). Mert, miként sz. Jeromos megjegyzi: „Nem csak azok büntettetnek meg, kik vétkeznek, hanem ép úgy, sőt még keményebben azok, kik a bünt dicsérik. Azok, kik másokat kárhuzatos dicséretök által roszra ösztönöznek, gonosz szájok által többet vétének, mintsem gonosz cselekedeteikkel. Cselekedeteikkel ugyanis csak önmagok által vétkeznek, szájokkal ellenben annyi által vétkeznek, a hányat kárhuzatos dicséretök által bünre esábitanak. Ezek szívéből a roszat nem csak hogy kiirtani vonakodnak, de még annak magvát is elhinteni nem iszonyodnak és, nem eléglvén meg saját vesztöket, még másoknak végromlására is törekeshnek. Pedig ha már nem félnek roszak lenni, legalább szégyenlenék magokat és ne fődöznek föl gonoszságukat azok előtt, kiket vétkökért megdicsérni és ez által önmön romlottságuk-

ról is tanuságot adni, eléggé istentelenek. Ugy szokott t. i. történni, miként, ha a bün titkoltatik, akkor előbb-több az meg is szünik, mert, „midőn valaki szégyenli magát — mond nagy sz. Gergely pápa —, ha olyan-nak tudják, a milyen valóban, néha-néha szégyenli magát olyannak lenni, milyennek nem akar láttatni. Midőn pedig a gonosz ember szégyenvesztetten türi gonoszságainak napfényre-jöttét, minél szabadabban viszi véghez a roszat, annál inkább megengedettnek is gondolja azt, a mit pedig megengedettnek tart, azt kétség kívül számosabb izben elköveti. Azért vagyon írva — mond sz. Gergely —: „Büneiket, mint Sodoma, úgy hirdették és el nem titkolták” (Izaiás 3, 9). Ha ugyanis eltítkolná bünét Sodoma, akkor még tartózkodva vétkeznék. Itt azonban már tökéletesen megszűnt a félelem, miután sötétséget sem keresett a bün üzésére. Hogy különösen a köznép körében, nem egyszer részestül vétkes dicséretben a „ki a legény a csárdában” féle rakonzátlan magaviselet és ennek kapcsán sokféle bün, fájdalmas szívvel tapasztalják mindazok, kiknek hivatásuk a közerkölesiség fölött örködni.

VI.

Másnak bünét elhallgatni.

Miután az Isten parancsolta felebaráti szeretetnél fogva lélekbejáró kötelességünkben áll, miszerint embertársaink ideiglenes és örök üdvét tőlünk telhetőleg eszközöljük, ehhez képest nem szatad másnak bünét elhallgatnunk, mert különben idegen vétkekben is részestülünk, ha azt jó szóval, vagy azzal, ha az illető szüleinek vagy elüljáróinak följelentjük, megakadályoztathattuk volna. „Ha az istentelent halállal fenyegetem és te azt meg nem jelented neki, sem őt nem inted, hogy gonosz utjáról eltérjen és éljen, az istentelen gonoszságában ugyan meghal, de az ő vérét tőled kérem elő” (Ezekiel 3, 18), úgy mond az igaz bíró, Isten. És nem hiában; mert „a hol a hibák föl nem fődöztetnek, ott — így szól sz. Ágoston — bátrabban követtetnek el és alkalom adatik arra, hogy a bün rosz szokássá

válják és a bűnös bűnbánat nélkül haljon meg. "A jámbor Mardocheus, nem akarván idegen bűnben részt venni, az isteni nagy Fölség ama főnebb idézett szavai szerint intézé eljárását akkor, midőn Persaország fővárosában, Szuszában tartózkodása alkalmával, a királyi palota előtt üldögélve, hallá, hogy két udvari tiszt fejedelmi urának élete ellen összeesküvék, azonnal följelenté a czinkos tervet Asverus királynak, ki is a két gonoszt kivégezteté, Mardocheust pedig legfőbb hivatali méltóságra emelé, hűsége jutalmául. Fájdalom! sokan napjainkban ezzel egészen ellenkezőleg ezt tartják: „Ne szólj nyelvem, nem fáj fejem.“ „Féltik az ideigvalók elvesztését s az örök életre nem gondolnak, holott így — miként sz. Ágoston észreveszi — mindkettőt elvesztik.“ Félnék megbántani az embereket, de a mindentudó Isten megbántásával nem törődnek. Innen van, hogy a sok gonoszság láttára, mint süketnémák, hallgatnak, és ha e miatt kárhozható szó éri őket, mint Kain Ábelre nézve, ők is ezt mondják: „Mi közöm neked ahhoz, mit tesz ez vagy amaz?“ Pedig tudniok kellene, hogy, hol az Isten dicsősége és felebarátunk jól fölfogott java forog kérdés alatt, hangosan kell szót emelnünk, midőn ezt nagyobb baj nélkül tehetjük. Igen is szükséges tehát, miszerint a bűn ellen buzgálkodjunk, a nélkül, hogy a bűnös személyét gyűlölnők; kiméljük ugyan lehetőleg a tévelygőt, de magát a tévelyt, a bűnt soha el ne hallgassuk. Ne is csupán másokban keressük korunk romlottságát, ne is panaszkodjunk egyedül a nép között is immár lábra kapott erkölcstelenség, a terjedő hitelenség, a romlottaknak sokszor szembetűnő botrányai és az illetők kárhozatos gondatlansága fölött, hanem egyesült erővel azon is munkálkodjunk, hogy másoknak a bűnre okot vagy alkalmat ne szolgáltassunk vétkes elnézésünk vagy hallgatlanságunk által. Midőn ezelőtt néhány századdal Amerika fölföldözött és a rabszolgaságba esett szegény benszülött lakosokkal, az indianokkal a spanyolok istentelen embervásárlást üzenék, Las-Casas, a dicső sz.-Domonkos-r. szerzetes spanyol földieinek azon égrekiáltó embertelenségétől iszonyodván, Spanyolországba utazott és V. Károly előtt nyilvános kihallgatás alkalmával mondott szívreható beszédében el nem titkolá az ő nevében gonoszul eljáró tisztviselőinek bűneit, imigy szólván a többek közt magasztos emelkedettséggel: „Minden nemzetségek azon egy törzsből származnak. Mindnyájan azon egy test- és vérből vagyunk s Jézus Krisztusban azon egy üdvözítővel s testvérrel birunk. Ugyanazon áron váltattál meg, oh király! te is, melyen alattvalóid legcesekélyebbike. Bár egyeseknek akár dőre akár ravasz szavai, leghatalmasabb fejedelem! soha helyet ne találjanak kebledben. Azon néptörzsök, melyekkel az új világ van népesítve, a keresztény hit elfogadására én láttam, hogy mily készek és mily engedelmesek minden kevésbbé kegyetlen hivatalnok iránt. Ők csak rád várnak, atyjok- és szabadítójokra! Hallgasd meg őket, és milliók szeretete, minden századok dicsősége s egy jobb világ örök boldogsága lesz jutalmad! Gondold meg, mennyi megelőzés- és szolgálati készséggel fogadák ők legelőször az európai erőszakoskodót! És most azzal legyen megjutalmazva hűségök, hogy rabszolgaság szülőiteinek, erdei vadaknak

törvényileg nyilatkoztattassanak, s mint ilyenek, halatlan kegyetlenséggel illettessenek?... Én mindennek az ég és föld s a te fönséges színed előtt, oh király! ellene mondok. Oltalmazd tehát, oh fejedelem! a nyomtatott jogát, fékezd a véres erőszakot, tedd, hogy a győző és meggyőzetett szeretettel ölelhessék egymást, ne engedd, hogy Krisztustól az ő választottai elszakittassanak.“ Ily hangon szólott, fejedelmével szemben, a hivatalnokok bűneit elhallgatni nem akaró, külsőleg szegény, de lélekben gazdag, egyszerű szerzetes, Las-Casas, ki, hogy az amerikai őslakosokkal üzött gyalázatos embervásárlásnak annál inkább véget vessen, mint már chiapai püspök alárendelt papjainak meghagyá, hogy a gyónószékekben mindazon spanyol földieiktől, kik rabszolgáikat Isten szent törvénye ellenére szabadságba helyezni vonakodnának, a földözést megtagadják. A nemes szívű főpásztor im ezen intézkedését noha az új világ összes püspöki kara is magáévá tévé, mégis a spanyolok által lázítónak vádoltatva, miután Amerikában 40 évnél tovább az Ur szőlejében munkálkodott és mindössze tizenkétszer a tengeren átvitorlázott volna a benszülöttök ügyefogyott sorsán segitendő, utolszor utazott Spanyolországba (agykora miatt többé vissza nem térhetvén hivei közé), hol is a jobban értesített fejedelem által a fölségsértés bűnre nézve ártatlannak nyilvánított. Ime! a meggyalázott emberi méltóság halhatlan emlékü szószólója, Las-Casas, a hatalmaskodók emberi haragjától nem rettegven, apostoli bátorsággal kelt ki mások bűnei ellen, szent Jeromos nyomába lépve, ki, midőn a gonoszok élete ellen törekedtek, szikla-erős lélekkel mondá a szószékről: „Meghalni tudok, de a bűnt elhallgatni nem tudom.“

VII.

Másnak bűnét elengedni, vagyis nem büntetni.

Az ember okos teremtmény, s épen az rendeltetése, hogy mindenben okosan cselekedve, ne rosz indulatait és teste ösztönét kövesse, hanem a józan ész szavát. Ámde szabad akarata mellett egyszersmind gyarló is lévén, habár megtanulta is az ész szavát megérteni, még sem képes Isten sz. malasztja és külső indító okok nélkül a gyakran igen is nehéz jóra magát elhatározni. Tehát mások, nevezetesen a szülék és elüljárók fölviigázására van szüksége, kik gyermeküket fenyték alatt tartva, a szoktatás segédelmével, valamint a jutalom reményével és a büntetés félelmével is, gyarlóságában erősíték, a jónak végrehajtására képpessé tegyék, a rosztól pedig visszatartóztassák. Csak ebből is kitetszik, hogy mily lélekrontók az oly szülék, kik gyermekeiket szabad kényök szárnyaira eresztik, akaratosságuknak mindenben engednek, azon botor hiedelemben lévén, hogy, ha majd okosabbak lesznek, ugyis fölhangynak azzal, holott az okosság szavára hallgatni már idejekorán őket nem szoktatják. S így azután a milyen a kised, olyan lesz a gyermek, az ifju és az érett koru ember. Hogy is lehetne ez másképp? Ime! ha megköti magát a gyermek, s később, mint mondja, agyonütnetni magát, mintsem megtegye, a mi parancsolatik, nem hallhatni-e itt-ott mondatni: mily erős természet, nem ta-

nácsoz ám ezt erőtetni! 'Ugyanazért a helyett, hogy fejességét okkal-móddal megtörni igyekeznének, inkább még hizelegve kérlelgetik őt szülei, nevezetesen pártját fogja az anya, ha az atya volt a kis zarnok megszorítója, s megfordítva... s mindez a gyermekhallatára! Azonban utóvégre is elérkezik az idő, midőn a szabadságra hagyott és oly módon fölnövekedett, de nem neveltetett gyermek, soha sem lévén ahhoz szoktatva, hogy valami megtagadtassék tőle, majd keresni s találni is fog utakat, habár szüleinek éppen nem kedveseket is, melyeken vétkes kívánságait kielégítse. Így kell sokszor a szülőknek szenvedni egy hosszú életen keresztül a miatt, hogy gyermekeiket vétségeikért okos szigorúsággal büntetni sajnálák, egy-egy hamar elmuló kis szomorúság helyett azoknak is, magoknak is, de az egész társadalomnak is örök bánatot szerezvén. „A ki szereti fiát (vagy leányát), a fenytő vesszőt ne kimélje tőle, hogy későbbben öröme legyen benne“ mond az Ur (Bölcs Sirák 30, 1). Hogy mennyire bántja a menyeyi Atyát az, ha a szülék helytelen szánakozásból büntetlenül hagyják az övéik csinetteit, megmutatá Helin és engedetlen fiaín, kik, mivel az ő szent Fölségének szánt áldozat-adományokat az oltárról, lakmározás végett elragadák, a csatában elvesztek, az őket fenytetni elmulasztott Heli pedig hirtelen halállal büntetteték, miként mindez iránt őt az Ur Sámuel proféta által előre értesítette. (Vége követc.)

Devics József.

Viharban.

Nyargal a szél, — nem tudom, mi üzi —
Szórva a port szerte lába alatt,
Fütyöl mint egy éji ör s kavargó
Járva forgó, boszorkánytáncokat.

Megczibálja mérgesen, szilajan
Az ártatlan házaknak fedelét,
Mint egy részeg, boglyas ember feje,
Ugy állanak nádjokkal szerteszt.

Itélet egy idő! és nem szünik.
Egy orkán megy, a más rohanva ront;
Mindig vadabb, szilajul egyre még —
Kössétek meg emberek a toronyt!

Zugó szél m'ért dulsz oly kegyetlenül?
— A levegőt tisztítod te igaz!
Azt hittem már, hogy mind elsőpröd —
S boldog Isten!.. mennyi mégis a gaz.

M. Lajos.

Sz. István jobbjanak története.

(Mutatvány a Sz.-István-Társulat által 1865-re kiadott naptárból.)

Nincs emberi természetünkkel öszhangzóbb szokás, mint az, hogy a kedves vagy dicső multnak emlékeit becsülni, hiven megőrizni törekszünk.

Természetünk visszaborzad az örök megsemmisülés gondolatától, s azért főleg kedveseink emléke mindenkor szent szokott lenni előttünk.

A gyermeknek legdrágább kincse sokszor azon kis hajtekeres, mely őt boldogult anyja emlékéhez köti; a nemzetek is legdrágább ereklyeként tisztelik és őrizik azt, mi a nagy ősök emlékeit a régi dicsőség korából számukra fenmaradt.

Elődeink vallásos kegyeletének köszönhetjük, hogy nemzetünk a százados harcok dulakodásainak daczára is oly ereklyékkel bír, minőkkel kevés nemzet dicsekedhetik: birjuk honalapító első szent királyunk koronáját, palástját — de sőt birjuk enyészettől megóva azon szent jobb kezét is, melylyel egykor szent István királyunk annyi áldást hintett el e hon térein.

* * *

Nyolcz század zivatartjai közt e szent jobb kezét is sok viszontagság érte, mint magát a magyar nemzetet.

Szent István halála után († 1038-ban) alig telt el a negyvenötödik év, midőn méltó utóda szent László király, maga és az egész nemzet nevében hetedik Gergely pápához folyamodott, sz. István, sz. Imre és sz. Gellért püspök kanonizációját kérve. A pápa nem késett megengedni azok tiszteletét, kiket már a nélkül is szenteknek hitt és tisztelt az egész nemzet.

A püspökök tehát és az ország nagyjai, egyetértve sz. László királylyal, elhatározzák, hogy a nevezett szentek ereklyéi, első nyughelyökről fölemeltetve, sokkal diszesebb és méltóbb helyre tétessenek át. E szándék végrehajtásánál történt, hogy sz. István kökopsorsóját a legnagyobb erőmegfeszítéssel sem lehetett felnyitni, míg a királyi rokon Salamon a visegrádi börtönökből szabadon nem bocsátatott, mi megtörténvén, a kökopsorsó súlyos fedele minden nehézség nélkül leemeltetett, s az áhitat lelkétől áthatott bámuló környezet nagy csodálkozására a koporsó telve volt rózsaszint folyadékkal, mely a templom egész hajóját a legkellemesebb illattal tölté be, úgy annyira, hogy, mint Hartvik püspök írja, a jelenlévők mindannyian egészen elragadtatva a mennyei paradicsom örömeiben képzelék magokat.

A szent tetemet a jelen volt püspökök a legnagyobb tisztelettel és vigyázattal kiszedték a jó illatu folyadékból; a gyűrűvel ellátott szent jobb kezét azonban sehol sem találták, míg végre egy Mercurius nevű szerzetes kijelenté a király előtt, hogy a szent kész egy angyal által neki adatott át oly meghagyással, hogy annak idejében a történeteket közölje a királylyal.

Szent László a kéznek ezen csodás elkülönzését a többi testrészekétől, azon isteni akarat kijelentésének vette, hogy ezentul azon szent kéz, melylyel szent István oly sok jótéteményt osztogatott, a testtől különválva tiszteltessék.

Ezen eszmétől vezettetve szent László egy külön apátságot alapított a boldogságos Szüz tiszteletére, Nagyváradhoz közel a Berettyó mentében, és megparancsolá, hogy a szent jobb kezét itt őriztessék.

Noha gazdag jövedelemmel látta el a bőkezű király az apátságot, maga a kolostor eleinte csak fából készült volt; a szent király azt fényesen szándékozott felépíteni, azonban jó akaratának végrehajtásában megátlá őt a kora halál, — azért még idejében meghagyta Almos herczegnek, hogy szándékát ő hajtsa végre, ki is a sz. király akaratát pontos hűséggel teljesítve, egy pompás zárdát építtetett a sz. jobb kéz őrizetére.

A jövedelmes apátság a világi nagyok irigységét kelté fel, és a zavaros időkben majd egyik majd másik főúr keríté az apátságot erőszakkal birtokába; de az igazságos uralkodók mindannyiszor visszafoglalák azt az egyház részére, az egyházat megrabló főurak kiközösítették, s az apátságot a király és az esztergomi érsek vevék védelmök és joghatóságuk alá.

Ezen szomorú idők alatt a szent jobb is sokat vándorolhattott ide-oda; mert az elűzött szerzetesek a gondjokra bizott nemzeti kincsét kétségkívül mindenkor magokkal vitték.

Az is bizonyos, hogy ily vándorlások alatt a sz. kéz nem részestülhetett azon általános és nyilvános tiszteletben, melyben azt szent László király tartani ohajtá s rendelé. De egy tizenharmadik századbéli misekönyvben már megtaláljuk sz. István jobbjanak emlékezetét, mi arról tanuskodik, hogy ekkor már országszerzte tiszteltetett a szent misék alkalmával is. 1424-ben egy régi naptár szerint már nyilvános ünnepe is volt.

Későbbi sorsáról a sz. jobb kéznek, történetíróinknál ezt találjuk:

Soliman török császár 1526. kétszázezernyi seregével hazánk felé tartott, hogy szétulva a kereszténységnek ezen véd-bástyáját, szabadon portyázhasson Europa művelt térein. Lajos királyunkat üres erszénnyel találta e veszedelem, melynek elhárítása az egész kereszténység érdekében feküdt volna; de a pápán kívül, ki tetemes pénzüsszeget küldött a magyaroknak, senkitől segítséget nem kapott, sőt azt is kinyerte a pápától, hogy a fölszemes egyházi ékszerek pénzzé tételvé, a vesztélyben forgó haza megmentésére fordíttassanak.

A király tehát felszólítást intézett a püspökökhez, a kolostorok apátjaihoz és főnökeihez, hogy a felügyelőkre bízott egyházi ékségeket küldjék fel Budára, oly biztosítás mellett, hogy jobb időben a nemzet az egyháznak ekkép történt megkárosítását helyre fogja hozni.

Ekkor vitézett el a pesti szerzetesek templomából sz. Gel- lért püspök súlyos ezüst koporsója is.

Ez alkalommal felszólították az egyház elöljárói arra is, hogy azon becses tárgyakat, melyeket pénzzé változtatni ugyan nem lehet, de melyeknek elveszése felettébb sajnós volna a nemzetre, biztosság tekintetéből szintén küldjék fel Budára; mely alkalommal a szent jobb kéz is kétségtelenül ide felkerült.

A pártokra szakadt nemzetet azonban az egyház feláldozott kincsei sem voltak képesek megmenteni.

Mohácsnál a nemzet ereje megtört s utána Buda is nem sokára elesett. A török csapatok dultak és raboltak mindenütt, elhordtak, eladtak mindent, a minék csak kis értéke volt. A sz. jobb kézről azt hitték, hogy az a nemzetre nézve végkép elveszett, vagy tán a keresztény vallás elleni által megsemmisített.

De a Gondviselés ezt nem engedé, ugyanis a kapzsi török katonák, gyanítva a szent ereklyéknek értékét a keresztényekre nézve, azt dalmát kereskedőknek jó pénzért eladták. A kereskedőket az ereklye valódiságáról és becséről mélyen meggyőzte egy keskeny hártya szalag, melyet a szent jobb kéz ujjai közt tartott ezen tizenegyedik századbeli felirással: „Dextera beati Stephani regis et confessoris Gloriosi“ — magyarul: — „Dieső szent István király és hitvalló jobb keze“ — mely írás-jegyek egészen hasonlóak a pannonhalmi apátság alapító oklevele, és Kálmán király a veszprémvölgyi apácáknak adott diplomája bettivel, mi szintén annak régisége és hitelessége mellett tanuskodik.

Igy került a szent ereklye Dalmátországba, és Raguzában a dominicanus atyák templomában őriztetett és tiszteltetett.

De erről hazánkban soká, igen soká nem tudtak semmit, s mindenki végkép lemondott a reményről is, hogy valaha a nemzet újra e becses kincsének jogos birtokához juthasson.

Mit csodálni épen nem lehet, ha meggondoljuk, hogy ez időtájtban a közlekedési eszközök hiányában igen keveset tudott egyik nemzet a másíkról.

A dalmatáknak is érdekében állott, becses birtokukkal nem dícselkedni, mert a magyar nemzet könnyen visszakövetelhetné volna azt, főleg miután tudjuk, hogy ama vallásos századokban igen meg tudták becsülni az ilyen szent tárgyak értékét. Már nagy-Lajos királyunknak a velenceiekkel kötött békefeltételei között egyik főpontot tette sz. Pál remete és hitvalló ereklyéjének a magyarok számára való átengedése, melyhez hasonló eseményt a történet nem egyet jegyzett fel számunkra tanulságul, hogy mi is tisztelni és becsülni tanuljunk azt, mi tiszteletünket kiválólag megérdemli.

Első Lipót császár idejében járt Dalmatiában egy magyar főúr, s álmélkodva látta Raguzában sz. István jobbjának nyilvános tiszteletét, melyről ő maga is azt hitte, hogy örökre elveszett.

Visszatérvén Dalmatiából, első gondja volt a látottakról jelentést tenni a királynak, a nemzet öröme nagy volt, a jó király pedig mitsem ohajtott inkább, mint hogy e drága nemzeti kincset visszaszerezze a magyaroknak.

Követeket küldött azonnal Dalmatiába, az egyezkedés megtörtént, s már két dominicanus atya is ki volt jelölve a

szent ereklye felhozatalára, midőn Lipót császár és király váratlan halála ez ügyet ismét hosszú időre elejté. († 1705.)

Dieső emlékü Mária Terézia királynénk Szendrey Benedek királyi tanácsos által értesítettvén a szent ereklye hollétéről, azonnal újra lépéseket tett annak a magyar nemzet részére történendő visszaszerzésére.

A raguzai köztársaság elnöke és tanácsosai minden vonakodás nélkül készek voltak hajolni a felszemes urnő legmagasb kívánalmára és hajlandók föltétlenül visszaadni a sz. ereklyét azon nemzetnek, melyet egyedül illetett.

Egy főurakból álló küldöttség hozá meg a szent ereklyét a hozzátartozó írományokkal Bécsbe.

Az átadás a schönbrunni császári palotában történt és igen fényes volt.

Jelen voltak az ünnepélyen a bécsi bibornok-érsek, több es. kir. főherceg és hercegasszony, minden egyházi és világi föméltóságok, különösen a szent István rendjének vitézei nagy számmal.

A bibornok-érsek a hitelesítő okmányokat aláírta több másokkal és lepecsételvén, a szent kezét nagy pompával szent István templomába vitték és a 9 napig tartó ajtatosságnál a felszemes udvar, számos föméltású ur és tömérdek ajtatos nép vön részt, a pazmanemű magy. növendék-papság is naponkint megjelent és szent zsolozsmát énekelt. Időnkint magyar, német és latin énekek dallama tölté be a magasatos templom csarnokát.

A vallásoslelkű legkegyelmesebb királynő ezzel mind meg nem elégedett, hanem egy arany, ezüst és drága-kövekből álló ékes ereklyetartót is készíttetett a szent kéznek, és a szerencsés visszaszerzés emlékének megörökítésére emlékpénzt is veretett, melynek egyik oldalán az ereklyetartóba zárt szent jobb kéz alakja látható, ezen fölírassal: „Dextera beati Stephani regis et confessoris Gloriosi“; a másik oldalon pedig szintén latinul e sorok: „Melyet 1090-től 1526 ig Magyarországnban, utóbb Raguzában két századon át tiszteltek. II-ik József és Mária Terézia uralkodása alatt 1771-ben majus 29-én visszaszerzetett és 9 napi ajtatos tisztelet után a magyaroknak visszaadott, hogy ezután Budán nyilvánosan tiszteltessék.“

Már e sorok mutatják, hogy mit tett dieső emlékü királynénk a visszanyert szent ereklyével, visszaadá azt azon nemzetnek, mely bizonyára legtöbb tisztelettel tartozik honalapító első szent királyának; vajha e nemzet örök időközön át tiszteletben tartaná annak emlékét.

A fölség Bajzáth József ansariai, később veszprémi püspök- és udvari tanácsosra bízta a szent ereklye Budára hozatalát, ki is Godola Ferencz tempisi püspök és hat magyar testőr kíséretében Győrön és Pannonhalmán keresztül, a legfényesebb diadalmenethez hasonló fogadtatás mellett hozta le rendeltetése helyére, Magyarország fővárosába.

Győröt az akkori püspök gróf Zichy Ferencz egész káptalana, papsága és a nép ezrei kíséretében fogadta a három díszes udvari fogaton érkező vendégeket a szent ereklyével, mely azután egész éjen át ki volt téve a székesegyházban a győri kath. magyar nép nagy lelki örömére.

Pannonhalmán pedig a főapát, a tibanyi, bakonybéli és dömölki apátoktól, a szerzetes rendtársaktól, s a falvakból ide tóduló nagy sokaságtól a legnagyobb fény- és áhitatos lelkesedéssel fogadtatott.

Innen egész utjok diadalmenethez hasonlított; a helységek lakói zászlókkal fogadták, mindenütt diadaliveket emeltek tiszteletére.

Julius 20-án érkeztek meg harangok zugása és ágyuk dörgése közt Buda várába, hol Mátyás templománál leszállva, a szent ereklyét két testőr őrizete mellett az áhitatos sokaság tiszteletére kitették, egész éjjelen át tódult a sokaság ki és be a templomba, boldognak érzé magát, a ki csak közelébe juthatott.

Másnap reggel újra ágyuk dörgése hirdeté az ünnepélyek kezdetét, a plebania-templomban a bécsi bibornok-érsek s egy-szersmind váci püspök tartá a szent misét, melyet magyar sz. beszéd követett. Ezután megindult a nagyszerű körmenet a királyi palota kápolnája felé. Herceg Grassalkovics Antal és gr. Hadik András mint királyi képviselők jelentek meg, résztvettek továbbá a körmenetben az országnagyok, a megyékből ide se-

Kivétel azonban a nagy világon mindenütt van. Mert itt is hogy hogy nem? hát egy őszi napon egyszerre csak egy hintó robotog végig az utcán s vidáman hajtat be a kocsmá udvarába.

A csapláros elhűledt e ritka szerencsére. A falu gyermekei ott teremtek bámulni e csodát, s még inkább, kérésükkel ostromolni azt az urat, ki ily szép hintóban jár, s bizonyára igen-igen nagy ur lehet. Ambár e szegény falusiak nagyon félnek az uraktól, talán azért, mivel azt gondolják, hogy azok más anyagból vannak gyurva, vagy azért, mivel . . . Ők tudják miért!

A gyermekek szépen levették a kalapjokat a — hintó előtt.

A kocsmáros először gondolkodott, mit tevő legyen, azután oda lépett a hintóhoz. Végre az ajtó kinyílt s egy magas, jóltermett, szelid arcú ur lépett ki. A csapláros megőrült ezen arcnak, mert bizony ő kelme valami basa-féléről álmadozott.

— No's, kocsmáros uram, kell-e vendég? — kérde szeliden s mosolyogva az ur.

— Isten hozta nagyságodat!

A kocsmáros nem tudta, kivel van dolga, hanem ő már inkább nagyságosnak, mint teins urnak hívott mindenkit, azon bölcs elv szerint: inkább többet, mint kevesebbet, nehogy azután harag legyen belőle.

— Köszönöm, köszönöm. Csak hordja be mindenemet. Én kevéssel elégszem meg, s ha épenséggel nem lenne szobája, a családdal is megelégszem. Sok jó ember elfér kis helyen. Sok jámbor nyáj megfér egy akolban. Jó ember, úgy tekintsen, mintha itt sem lennék. . . Merre kell bemenni? A kocsmáros örülve örült, látván, mily kegyes vendége van.

A gyermekek, mint mondók, körülvették a hintót, süvegelve, s a mint a nagy ur kilépett s arcát meglátták, egyszerre, mint valamely varázsütésre, szótagonkint, jól húzva kezdték mondani:

— Di—csér—tes—sék a Jé—zus Krisz—tus!

Az ur esodálkozva állt meg. Majd mondá: — Mindörök-ké! . . . Ejnye, fiaim, látom, ti jó gyermekek vagytok, ez nagyon szép, ezt szeretem, no de nem is fogjátok megbánni, most csak menjetek Isten nevében baza, mert már este van s jó szüléitek aggódni fognak miattatok; hanem holnap reggel ide jöttök mind és valamennyietek ajándékot kap.

A gyermekek ismét köszönve, jókedvtől távoztak. Az ur pedig bement, valamivel előbb a kocsmáros is, rendezni az egyetlen „extra” szobát, mely még vendéget nem látott, vagy igenis — szegény legényt.

Volt iszonyu szaladgálás a házban! A konyhán egyszerre akkora tűz égett, hogy akár egy ökröt is meg lehetett volna rájt sütni. Mintha csak lakodalomra készülének. Szegény kocsmárosné, hogy fogsz majd boszorkodni, ha látod, hogy vendéged sosem vacsorál.

A kocsmáros égett a kíváncsiságtól, megtudni vendége kilétét. Persze a kocsihoz fordult, de biz az néma maradt mint a hal, faggatásaira végre boszusan felelvén:

— Tán csak nem gondolja az ur, hogy elszöktünk?

S ezzel föl hagyott. Este a vendég így szól a házigazdához:

— Kocsmáros uram, az idő hosszú, csevegjünk kissé egymással, ha nem bánja.

— Mit tudna ily szegény ember ily nagyságos urral beszélni? — ejté igaz tisztelettel a kocsmáros.

— Ah, sokat. Aztán én csak kérdegetni fogok, ön meg felelni. A helyi eseményeket csak tudja?

— Azok bizony szomorúak, nagyon szomorúak, nagyságos uram, nagyon szomorúak!

— Ep ezt akartam tudni. Ülünk le s csevegjünk. Igaz-e, hogy a helységben oly nagy a nyomor, s több családnak nincs falat kenyere, s annyian kivándoroltak?

A kocsmáros itt előadá, mit főnebb a helységre vonatkozólag általán megjegyeztünk, azután folytatá:

— Hanem ez még mind kevés, nagyságos uram, mind kevés!

— No's, hát még több is van?

— Van-e? de van ám! hej, nagyságos uram, nem jó világot élünk, nagyon rosszak lehetnek az emberek, hogy ennyire büntet bennünket az Isten.

— Különösen mi oka van, az emberek roszasága ellen kifakadni?

— Voltaképen s tulajdonképen azért, hogy az már mégis csak szörnyűség, mikor Magyarországon az emberek éhen halnak.

— Éhen halnak? . . . csak röviden, jó ember . . . de kik?

— Hát most három hét előtt a szegény Kátay kasznárné asszonynak meghalt a bölcsőben kis leánya Lottika, az egész világ úgy beszél, hogy éhen halt meg. A szegény anya a temetésnél sem lehetett jelen, mert e miatt nagyon beteg lett. Fájdalom volt nézni a temetést, melyet senki sem kísért, csak a kesergő árvák, oly rosz ruháskában, mintha csak az ágról szakadtak volna le. A koporsót is egy szegény faragó-ember csinálta úgy — Isten nevében.

— De a többi gyermekek azóta tán jobban vannak?

— Roszabbul! maradt még három kicsiny és egy nagy, Ida nevű, jó áldott teremtés, de ő nem képes két beteget, három árvát és magát tartani. Azt mondják: a három kis leánya mindig vizet kért s ittak is, minthogy azt gondolták, hogy ezzel jóllaknak — szegények! Egyszerre csak azt halljuk, hogy a legkisebbik ismét meghalt, a kis Teréz, ma egy hete temették el. Szörnyűség azt nézni? Aztán mily csodálatos dolgokat beszélnek e kis leánykáról!

— Csak mondja el, jó ember, a legkisebb részletig.

— Hát épen kukoriczafosztás volt, ha t. i. a kukoriczaszár kitépését annak lehet mondani, mikor a kis Teréz egészen neki tüdült, s már az utcán is kezdett szaladgálni. Egyszer csak haza jön és azt mondja édes anyjának: „Édes anyám, adja rám a legszebb ruhát!” Ezt nem akarták neki megtenni, mert tán nem is volt. De a kis leány egyre rimázkodott. Utóbb azt mondja: „Édes anyám, fektessen le engemet szépen, bintesen reám szentelt vizet és vessen reám keresztet.” Megtették neki. Senki sem tudta, mi lelta a kis leánykát. Ujra a ruhát kérte, nagyon, nagyon szépen. Édes anyja végre valami kis fehér ruhát szedett össze s a fekvő kis leányra húzá. Ekkor azt mondá: „Szerelmetes édes anyám, jöjön ide, hadd csókoljam meg, mert én megyek, messze-messze, nem hallja, hogy binak, és mily gyönyörűségesen énekelnek a kis angyalkák, hogy: „Szent, szent, szent a seregek ura Istene!” mindnyájan elkezdtek sirni és imádkozni, a kis leányka egyet mosolygott — és — kiadá tiszta lelkét. — Nagyságos uram! ezt mindenki tudja a faluban s erősen hiszik, hogy a szegény család szabadulása nincs messze, mert e kis ártatlan szószóló lesz az ur Istennél.

— De hát találkozott-e egy segítő ily iszonyu szegény-ségben?

— Senki, senki! Ezelőtt három héttel itt volt Ida nálam, eladni a kredenczet — kenyérért. A kredenczet el nem fogadtam, és adtam kenyeret, azóta naponkint adok valamit, de én is szegény ember vagyok. Sátor ur Kátayné kikergette, mikor nála könyörgött. Legalább úgy beszélnek.

— Biz ezek szomorú dolgok, jó ember. Hát most Ida tartja fön az egész családot?

— Ó. És pedig hogyan? Akármikor megy oda a nagyságos ur, mindig ég a lámpa, egész éjjel dolgozik s ápolja a betegeket. Egy darab ideig nem volt munkája, de most a városból kapott, s a szegényke ugyancsak iparkodik!

— És két testvére?

— Már három hete a szobából nem volt kün; először, mert, ha lehetne, sem mehetnének, miután nincs ruhájok; másodszor, mert, ha akarnának, sem lehetne, miután folyvást betegek.

— Ez szörnyűség! . . . Itt hát az emberek minden segélytől megfosztvák! E vidéken nincs valami orvos, ki legalább ilyenkor segítene?

— Orvos ugyan volna egy a városban, de . . .

— Jó ember, egy szívességre kérem: mihelyt lovaim kissé abrakoltak, felül hintómba s kocsisommal együtt elhozza a szomszéd város orvosát. A baj sürgős, itt rügtön tenni kell, fáradságát nem kívánom hiába.

— Oh, nagyságos ur, nagyon szivesen. Az Isten fizesse meg e jó tetteit. Bizony megérdemlik a szegények! A szegény asszony mód nélkül beteg. Azt mondják, hogy: szívbeteg. Nem is csoda, mikor a gyermekei elhalnak, s neki azt látnia kell. . .

— De aztán a családnak nincs valami rokona, ki jobb sorsban levén, valamit tehetne a gyámoltalanokért?

— Tudtomra nincs. Nem is tudom, hogy lehet ez. Egyéb-
iránt K e e s k é s, az erdőőr, aligha nem rokonuk. Ez többször
meglátogatta őket, hanem most már hej! — ennek is vége!

— Hogyan? talán meghasonlottak egymással?

— Hasonlás, meghasonlás, azt nem mondhatnám, hisz e
jó nép még a légynek sem vét. Hanem más itt a história, más!

— S nem mondaná el ezt is?

— Szívesen, ámbar megvallom, nem értem az egész dol-
got. Hát úgy beszél a világ, hogy Keckés a zsványokkal
egykezre játszott volna; mert, mikor ezek meghallották, hogy
Keckés kenyerét vesztette s épen Sátor y ur is ott volt, oda-
rohantak, körülvették a házat, Sátor y t megfogták, megkötöz-
ték s agyonlőtték.

— Agyonlőtték? — tudtomra Sátor y ur él.

— Ép ez a megfoghatlan, valóságos ördögösök ezek a
ficzkók. Mert az a bámulandó, hogy Sátor y ur maga is kival-
lotta, hogy hárman löttek belé s mégis az a csodálatos, hogy
testében semmi helye a lövésnek, s ő csakugyan él. Hanem az
Isten mégis megverte Sátor y t; mert keze egészen megder-
medt, nem tudja azoknak soha hasznát venni!

— De hát hogyan lehet az: agyonlőtték és mégis él?!

— Már én csak azt gondolom, uram: nem is löttek belé,
hanem valami ördögösséget tettek vele.

— Hagyjon föl az ilyenekkel, jó ember, ez nem fejti meg,
csak nehezíti a talányt. A dolog kétség kívül úgy lesz: hogy a
legények rá akartak ijeszteni Sátor y ra; halálra ítélték őt —
úgy hallom szintén — egész ceremóniával letérdeltették és azt
mondták neki: „no, most meghalsz!” erre a fegyverek dördül-
tek, és Sátor y, kinek a halál kinjait egész valóságukban ki kel-
lett állania, ájulva rogyott le a földre, hol utóbb megtalálták s
hazavitték. És most maga is azt hiszi, hogy agyonlőtték, s pe-
dig a legények a levegőbe löttek.

A dolog csakugyan így is volt. A gyáva gazdag meg-
ijesztése elég volt a legényeknek. Nem sokat törődtek ők sem
rongy életével, melylyel senkinek sem használt, melyből áldás
soha sem szivárgott ki.

— No, már aligha így nem lesz. Hanem biz azért a sze-
gény Keckést mégis elvitték a pandurok s most már széltilben
beszélük, hogy fölakasztják, mivel statarium is van, minthogy
a zsványokkal együtt cimborált volna. Pedig azt ugyan senki
sem hiszi el róla; mit tehet ő róla, ha a legények ép akkor értek
oda s ha ők az ilyféle szegény embereket mindig megboszulják?

— Valóban a helyzet aggasztó, de tán mégsem orvosol-
hatlan. Hát Keckés fia, Jóska, nem mozog?

A koresmáros csodálkozva nézett az urra, hogy hát ho-
gyan ismeri ő Jóska t? Szintén visszarettene tőle, gondolván,
hogy ez az ember tán még az emberek szívében is olvas.

— Nagyságod ismeri hát Jóska t?

— Féligmeggig, amugy hírből, hallom, szíve és esze he-
lyén van.

— No, hogy helyén! Jó egy fiu az igaz. Azt mondják,
egy kanonok ur nevelte: nem is hiába oly derék gyerek! Az
Isten megáldja azt a földet, még a hol jár is!

— Kérdem: Jóska, nem mozog-e?

— Dehogy nem mozog, nagyságos uram. Jár biz az össze-
vissza, hol ide Sárfalvára Idácskához, kinek egyetmást hoz, mint
multkor is egy özet, oh Istenem, mily öröm volt a háznál! azok
a szegény gyermekek úgy neki tüdültek egykét nap alatt, hogy
öröm volt nézni! — Majd meg szegény édes anyjához megy itt
a szomszéd faluba; hanem legtöbbet kell most neki járnia a
vármegye házához, hol édes apja a statariumot várja; azóta
nem sokat jöhet; szegény fiu! biz az ő baja tenger! mert a me-
gyénéél saját atya áll a halállal szemközt, még pedig a beeste-
len halállal; itthon édes anyja nyomorog kis hugával, — hát
még Idácsk?

— Édes jó emberem, köszönöm e fölvilágosításokat. A lo-
vak eddig jöllaktak, mire kértem, tegye meg, siessen kocsim-
mal a legjobb orvosért. Én addig fön leszek s várakozom.

Egy negyed óra mulva a koci az orvosért elrobogott.

(Vége követk.)

L u k á c s é k János.

Katholikus hitélet.

Igal, jul. 31. A „Kath. Néplap” t. olvasóit minden bizony-
nyal érdekelni fogja oly ünnepélynek egyszerű leírása, mely a
kath. hitéletnek szívből eredt és Istenhez vezető buzgóságáról
tesz bizonyosságot. Nem tudom, miféle érzést gerjeszt másban, de
engem mindig saját szerű neme a levertségnek lep meg, vala-
hányszor falut látok templom nélkül s azt gondolom: nem is
falu, nem is község, ha nincs tornya, mert nincs sz. pártfogója,
nincs temploma, nincs bucsuja. — Bucsú volt mezővárosunkban
sz. Anna asszony napján, nagyszerű templomunk kegyteljes
Védsszentjének ünnepén. Már az ezt megelőző napon délutáni
ajtatosságra meghívó haragnak kedves hangja figyelmessé
teve mindenkit, miként a sz. Anna asszony templomába sies-
sen s hálját rója le a Mindenhatónak, ki sz. Annát megdi-
csőit s kiben minden igaz hívő igali keresztény lélek Védsszent-
jét tiszteli. Késő estig hangzottak az ajtatatoskodók ajkain az
ég Urát, sz. Annát és a bold. sz. Máriát magasztaló dicsőenkek.
A bucsunapi sz. miseáldozatot segédlettel bemutatta ngos és ft.
Cs u t o r János veszprémi tiszt. kanonok, igalkerületi alesperes
s szilli plebános ur, ki lángoló buzgalommal fogva legnagyobb
örömet abban leli, ha az ur Istennek szolgálhat; a sz. beszédet
pedig tartotta nt. B á t o r Orbán atya, andocsi hitszónok, kinek
jeles tanítása és sz. Annára vonatkozó népszerű intelmei és di-
csőő előadásai betölték áhitattal minden jelenlevők szívét és
lelkét. Megjegyzendő, hogy az igali bucsú nem vásár, hanem
csupán és egyedül egyházi ünnep, még pedig a szó legszoro-
sabb értelmében. K u t n y á n s z k y István,
igali tanító.

Társulati ügyek.

Pest, aug. 16. A Szent-István-Társulat f. hó 2-án
nmlgu gr. Cz i r á k y János elnökle alatt tartott választmányi
gyűlésében, a mult havi választmányi gyűlés jegyzőkönyvének
hitelesítése után, G a r a y János „Szent László” című költői
művének kiadása, az ajánlott és elfogadott módosításokkal, el-
határozatott. Továbbá felolvastatt az ügynökség szervezésére
B r ü n e k József ő nga elnökle alatt kiküldött bizottmánynak
kimerítő javaslata, mely némi változtatásokkal elfogadottat és
az illető társulati tisztviselőknek mihez tartás végett kiadati
határozatott. A Sz.-László-Társulat elnöke ő excja által meg-
kerestetvén a választmány, hogy a „Sz. László király tisztelete”
cz. imakönyvet a társulat bizománya vállalja, a választmány
ezt teljes készséggel elfogadta. Tett folyamodványra a pozsonyi
kath. legényegyletnek a „Kath. Néplap” és a „D. kath. Christ”
megküldetni határozatott. A pozsonyi kath. nagygymnasium
igazgatósága megköszöni az intézet könyvtárának számára
küldött ajándékkönyveket. A budakerületi kir. iskolai főgaz-
gató ur ő ngsa értesíti a társulatot, hogy a nmlgu kir. Helytar-
tótanács az „Olvasókönyv” et iskolai tankönyvül engedélyezni
méltóztatott, a mit a választmány kedves tudomásul vett. A
társulat által kiadandó könyveket illetőleg bibornok és hg-pri-
más ő eminentiája által egyházi cenzorokul R ö d e r Alajos cz.
kanonok ő ngsa és ft. P o l l á k János egyetemi theol tanár ur
neveztettek ki. Következő kéziratok mutattattak be: Szilá-
gyi Páltól: „A kath. anyaszentegyház némely tanításai- és
szertartásainak magyarázata rövid kérdések- és feleletekben a
nép számára”; ugyanattól: „Isten keze vagy három százados
álm”; I n t a y Vazultól: „Jézus és szűz Mária élete” I. rész; egy
névtelentől: „Orzsike, a falu gyöngye”; Tatár Pétertől: „A para-
dicsommadár”, népies költemény; ugyanattól: „Miczbánné”, né-
pies költemény; és K a p u v á r y Lőrincztől: „Irányképek az if-
júkor élvezetére”, melyek szabályszerűleg bírálatra kiadattak.
— V a s Gereben, mint ft. M a j e r István megbizottja indit-
ványozza, hogy a Szent-István-Társulat működési körének még
egy külön népirodalmi osztályt nyisson, mely szorosan vett nép-
tanodai tankönyvek és táblák, ifjúsági és érettebek számára
való könyvek, ész- és szívüvelő népkönyvek és füzetek, nép-
lapok s folyóiratok, képekkel illusztrált ponyvairodalmiak és
végül szent képek szerkesztését s kiadását tűzné magának
célul. A társulat minden faj népiatról évenként egy-kettőnek,
a ponyvairodalmiakból többnek, akár közvetlen ismert népirok-

hoz intézendő határozottan részletes felhívás útján, akár egyes megszabott művekre pályázatot hirdetne. Ezen vállalat létesítése akként volna eszközölhető, ha lelkes néppárátok találkoznának, kik évenként 10 frt fizetésére köteleznék magokat, a miért kapnának 400 népiratkát s 25 képet, melyeket nagylelkűleg kioszthatnának a nép között. Vas Gereben ur ezen indítványt saját részéről azzal tölti meg, hogy az évi 10 frtot fizetők gyűjtők lehetnének, a mennyiben az évi részvény 10 vagy 20 részletre lenne osztható akként, hogy egy-egy előfizető 1 frtot, illetőleg 50 krt fizetne, kikkel a gyűjtő, s a társulat csak az utóbbival volna érintkezésben. Vas Gereben ur nézete szerint könnyen találkozni 1000 ilyen gyűjtő, kik ilyformán egy frtjával 10,000 vagy 50 kros részletezéssel 20,000 olvasót képviselnének, mely szám jó olvasmányok mellett sokkal magasabbra volna fokozható. A választmány elvben elfogadja a népies irodalom pártolását s elnök ő excija indítványára határozza, hogy kerestessenek föl: Szabó Imre, Mindszenty Gedeon, Majer István, Dank Agáp, Vas Gereben, Szabóky Adolf, Lonkay Antal urak s a szegedi könyvtár szerkesztői, hogy a társulati ft. igazgató ur elnöklete alatt sept. hó vége felé, az octoberi választmányi gyűlést megelőzőleg e tárgyban értekezzenek s a választmány elé javaslattervet terjeszsenek.

Nemely belügyi jelentések után a választmányi gyűlés befejeztetett.

Irodalom.

Szent-István-Társulat naptára 1865-ik évre. Negyedik évi folyam. Szerkeszti Füssy Tamás. Kiadja a Szent-István-Társulat. Pesten, 1864. 192 l. Kedves kötelességet teljesítünk, midőn ezen jelesen szerkesztett és a kath. nép ebbeli igényeinek teljesen megfelelő naptárt megismertetjük és olvasóinknak a legbuzgóbban ajánljuk. Alaposság és sokoldalúság által az ismeretterjesztés és szívemesítő mulattatás kiválólag czéloztatik és érettetik el. Az öt főszakasz: „Vallás és nevelés“, „Egyházak, intézetek, egyletek“, „Történet, élet- és földrajz“, „Természettudományok“ és „Gazdaság“ igen válogatott tartalommal bír. Semmi sincsen kifelejtvé, a mit a nép kedvvel olvas és haszonnal olvashat. A szöveg között számos díszes metszvény fordul elő, melyek becses mellékletül tekinthetők. A „Szép-irodalmi tár“ jeles elbeszélések és költeményeket tartalmaz. Igen becses és közhasznú még a „Budapesti kalauz.“ Ismételve fölhívjuk t. olvasóinkat, hogy e „Naptár“t (mely a Sz. István-Társulat tagjainak 1864-ik évi tagilletményül már legnagyobb részt szétküldött) megszerezni, illető köreikben ajánlani s így annak minél nagyobb elterjedését lehetőleg elősegíteni sziveskedjenek. — Ara 36 kr o. é.

Különfélék.

— A köztisztelőben álló kegyes-tanító-rend e napokban tartá káptalani gyűlését, melyben ft. Purgstaller Kal. József közakarattal ujlag kormányzónak választatván, kormánysegédekül választattak: Villiger József, Jaeger Ferencz, Horváth Czryll, Tóth János, Schirhuber Mór, Jaeger Agoston és Somhegyi Ferencz; kormánytanácsosokul: Nagy Márton, Dornay István és Lutter Nándor; házigazgatókul: Beszterezén Riedl György, Budán Faeth Alajos, Debreczenben Csákos Elek, Kecskeméten Poleszni Imre, Kolozsvárt Ribánszky Adolf, Korpónán Konez János, Léván Békefy Károly, Magyar-Ovárton Vashegyi Alajos, Nagy-Beeskereken Rappensberger Kajetan, Nagykanizsán Berzay Elek, Nagy-Károlyban Léway Zsigmond, Nyitrán Némethy Ferencz, Pesten Nagy Márton, Podolinban Németh Alajos, Privigyén Schrötter János, Rózsabegyén Polányi Ferencz, S.-A.-Ujhelyen Korecz Lőrincz, Selmecezen Mihály Alajos, Szebenben Kuesera Kristóf, Szegeden Baranyai Zsigmond, Sz.-Györgyön Polák Gergely, Szigeten Priehtfried József, Tatán Újváry János, Temesvárt Vengriczky József, Tren-

csében Cserbay István, Váczon Szaif János és Veszprémben Magyarász Ince.

Pályázat. Bács-Bodrogh megyébe kebelezett királyi kincstári B e z d á n mezővárosban létező alelemi iskolákban egy tanítóállomásra ezen pályázat hirdettetik:

Ezen állomás javadalmai: 210 o. ért. frt, 25 osztr. mérő kétszeres buza, 10 öl lágú tűzifa, a mesterinasok vasárnapi tanításától 25 o. é. frt, szabad lakás- és házikerttel. Az iskolaterem fűtéséhez 5 öl tűzifa, minek fölvágatása a tanítót illeti. A pályázni kívánók, kiknek a magyar és német nyelvben egyaránt jártasoknak kell lenniök, a kalocsai érsek ő nmlgához czinzendő folyamodványaikat a szükségelt mellékletekkel ellátva f. évi szeptember 6 ig, mint a pályázat határidejéig, alulírotthoz utasíták. Kelt Doroszlón, aug. 9. 1864.

T o r m a József, alesp. és doroszlói plebános.

A Szent-István-Társulat ügynökségében kapható iskolai könyvek jegyzéke.

Olvasókönyv, a magyar irodalom ismertetése felsőbb tanodák használatára, második javított kiadás. Ara: I. kötet 1-ső szakasz kötve 40 kr, I. kötet 2-ik szakasz kötve 1 frt, I. kötet 1 és 2 szakasz együtt kötve 1 frt 20 kr; II. kötet, kötve 1 frt 50 kr; III. kötet, kötve 1 frt 50 kr.

Esztergomi katekizmus, kezdők számára: magyar, kötve 9 kr, kötetlen 6 kr; tót, kötve 9 kr, kötetlen 6 kr; horvát, kötve 9 kr, kötetlen 6 kr; német, kötve 10 kr, kötetl. 6 kr; német, kis, kötve 18 kr, kötetlen 12 kr, magyar, kis, kötve 18 kr, kötetlen 12 kr, tót, kis, kötve 18 kr, kötetlen 12 kr, horvát, kis, kötve 18 kr, kötetlen 12 kr; magyar, közép, a religio történet rövid vázlatával, kötve 40 kr, kötetlen 30 kr, ugyanez németül, kötve 42 kr, kötetlen 32 kr, tótul, kötve 42 kr, kötetlen 32 kr.

Egri katekizmus: elemi, 14-ik kiad. kötve 6, kötetlen 4 kr, kis, 19-ik kiad. kötve 16, kötetl. 12 kr, közép, 11-ik kiad. kötve 30, kötetlen 22 kr, nagy, 7-ik kiad. a religiotörténet vázlatával, kötve 45, kötetlen 35 kr.

Róder bibliai története: Kis biblia a kisebb gyermekek számára, 20-ik kiadás, magyar, kötve 21, kötetlen 18 kr, német, 14-ik kiadás, kötve 21, kötetlen 18 kr, tót, kötve 21, kötetlen 18 kr, illyr, kötve 21, kötetlen 18 kr, roman, kötve 21, kötetlen 18 kr, horvát, kötve 21, kötetlen 18 kr; Közép biblia, magyar, kötve 28, kötetlen 21 kr, ugyanez németül, kötve 28, kötetlen 21 kr; Nagy biblia, magyar, kötve 53, kötetlen 42 kr.

A katolika religio tankönyve, Martin Konrádtól. 1-ső vagy általános rész, 4-ik kiadás, kötve 1 frt 40 kr; 2-ik rész, 3-ik kiadás, kötve 1 frt 40 kr.

Magyar nyelvtan, elemi és real iskolák számára. 11-ik bővített kiadás, kötve 28, kötetlen 25 kr.

Liturgika, vagyis a kath. egyház szertartásainak magyarázata. Irta Frenel Ince, 3-ik kiadás, real-iskolák, gymnasiumok és magánosok használatára. Ara 88 kr.

A katolika egyház története, középtanodái kath. ifjuság számára, irta Fábian Ambrus. Második bővített és javított kiadás, ára 35 kr.

A ker. kath. anyaszentegyház szertartásai és szokásai, röviden magyarázva. 7-ik kiadás, kötve 18, kötetlen 14 kr.

Ifjusági iratok hat füzetben: 1-ső füzet: Sz. Miklós napja, 2-ik füzet: Pali és Gyuri, 3-ik füzet: Sismond család, 4-ik füzet: Braminok, 5-ik füzet: Vad orzók, 6-ik füzet: Aranka; füzetenkint egy-egy füzet, kötve 50 kr.

Egyházi énekek, a kath. tanuló ifjuság használatára, összegyűjté Szabóky Adolf, 4-ik bővített kiadás, magyar és német nyelven, ára 16 kr.

Kiadja a **Szent-István-Társulat**. — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf**.

Nyomatott Pesten, Emich Gusztáv, magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)